

У Кременці погасили рідкісну поштову марку

Тернопіль чи Тарнопіль? Тернопіль! І тільки Тернопіль!!!

Ляльки як персонажі української міфології

Свобода

№33 (477) середа 12 червня 2024 року

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

плюс Тернопільщина • Виходить у середу і п'ятницю

Незалежна громадсько-політична газета

8 стор.

Вознесіння Господнє і Тернопільщина: сім цікавих фактів

Про «зелену скриню зі скарбами» та шанс влітку «перезапустити» війну

"Страшні слова, коли вони мовчать, коли вони знеачка причаїлись, коли не знаєш, з чого їх почати, бо всі слова були уже чиймись", - написала Ліна Костенко. І я щоразу, починаючи тижневий огляд про наше буття серед війни, відчуваю те ж саме - "бо всі слова були уже чиймись". Хтось уже оповів про гірку втрату, хтось радісно написав про збиту "сушку", уже мовлено про подекуди відступи на фронті, а подекуди - міць в обороні. Інтернет обговорює "тертя" у вищих ешелонах влади, про топ-чиновників, які, схоже, переїмаються лише тим, як пригрітися там, де є перспектива великих грошей. Це обурює, боить, бо уже є досконалим фактом, що Захід бачить усі порухи під умовною назвою "яйця по 17 гривень" і реагує в унісон - затримуючи або обмежуючи таку необхідну нам допомогу. Або використовує як привід для інертності, бо сам не знає, що робити у теперішніх реаліях.

як найбільший ресурс цього металу в Європі.

Видається, це добре, що США почали перекопувати світ у такому руслі, а не апелюючи лише до моралі та демократичних засад, бо насправді усі живуть своїм життям, і вже звикли до того, що у центрі Європи горить у вогні та вмивається кров'ю багатомільйонна країна. На жаль, світ вичікує, лукавить. Знову ж таки, як написала велика поетеса у поемі "Маруся Чурай": "Вся Україна полум'ям горить, він і на цьому теж нагрів руки. Де треба, часно притаємо гнів. Де треба, скаже правди половину".

Втім, є новини, які обнадіюють. У Пентагоні вважають, що американська допомога сповільнила просування російських окупантів на Харківщині та забезпечила міцне утримання лінії оборони. На початку червня Байден під час зустрічі із Зеленським у Франції оголосив про надання нового пакета військової допомоги на суму 225 мільйонів доларів. У новий пакет увійдуть ракети до ЗРК Hawk, боєприпаси для HIMARS, 155 мм гаубиці та артснаряди. Також усе більш реалістичними виглядають обіцянки передати Україні конфісковані російські ресурси. Уже згаданий сенатор Грем вважає, що є шанс "перезапустити" війну, й Україна може перехопити ініціативу на полі бою вже влітку. Це станеться, якщо влада США перейде від обмеженої до максимальної допомоги Україні, а також конфіскує та передасть Києву 300 млрд доларів російських активів, а не лише відсотки на них.

Усі спроби вплинути на хід і результати війни, як от майбутній саміт

миру у Швейцарії, звісно, нам на користь. Але, знову ж таки, аналітики великої надії на дипломатичні потуги зараз не покладають. Країна-агресор нарощує сили, й найстрашніше - з підтримкою населення. Кінорежисер Олег Ущенко із Івано-Франківська займається волонтерством й часто дописує про біженців та їхні оповіді. Ось одна з них, яка промовисто свідчить про тамтешні настрої.

"Третью світової не минути - почалася суперечка між біженцями після розмови з російськими родичами. Чувак з москви сказав, що ця саранка (його термін) можна зупинити лише силою. Вони не вся росія, сказав він, але люмпена вистачає. Вони із задоволенням йдуть і відправляють на війну. У сім'ях алкоголіків і зеків з'явилися гроші, про які вони навіть не мріяли. Їх діти і жінки отримали доступ до крашного одягу, крашних харчів, навіть житло купують. Знаєте, яка зараз проблема у росії - не вляпатися, тобто не придбати житло разом з ветеранами-есвеошниками. Вони хваляться дорогими телевізорами, ганчірками та пралками, які вкрали в Україні і які їм, якби не війна, то навіть не могли би снитися. Зрештою, їх житло очистилося від мучителів, які їх тероризували з перших днів заміжжя чи народження. А загибель тих мучителів є лише знаком, що їм буде краще житися. Вони і є основними глядачами телевізора. Вони і ті, хто накрилися, а зараз боється, що у них все це можна відібрати. Вони носять всі ті зет-футболки і татування. Ця країна - то суміш брехні та ненависті. Це Німеччина кінця тридцятих. У їх бесідах є

три типи винуватих - хакли, піндоси, ізраїльтяни. А ще Європа і Америка їм страшенно муляє... Для них всі, хто посміє краще жити, - фашисти".

Довготривала війна на виснаження - так аналітики інституту вивчення війни пояснили, що саме путін заклад у свою "теорію перемоги", яку нещодавно публічно виголосив. "Окупаційні війська можуть продовжувати поступовий "повзучий" наступ, щоб мати змогу виграти війну на виснаження", вважають у ISW.

Тож маємо бути готовими до тривалої дистанції на виживання. Наразі - 840 доба війни. У Генштабі повідомили оперативну інформацію. На Харківському напрямку зараз триває атака окупантів в напрямку Вовчанська. Ситуація контрольована. Минулої доби на напрямку загарбники втратили 79 осіб живої сили, 26 з них - безповоротно. Знищено танк, три бойові броньовані машини, дев'ять автомобілів та шість одиниць спецтехніки. Пошкоджено два танки, одну ББМ та три артсистеми.

На Куп'янському напрямку наші воїни відбивають дві атаки російських загарбників в районі Берестового. Ситуація під контролем наших захисників.

На Лиманському напрямку наші війська відбили всі спроби окупантів покращити тактичне положення. Ворог концентрує свої зусилля неподалік Тернів. Там відбито один штурм, три боєзникнення продовжуються. Також бойові дії тривають в районах Дружелюбівки, Невського та Григорівки.

На Сіверському напрямку успішно відбито п'ять спроб окупантів просунути вперед в районах Верхньокам'янського та Виїмки. Біля останнього населеного пункту одне бойове зіткнення ще триває.

На Краматорському напрямку з початку доби відбулося три штурми противника. Один, в районі Часового Яру, відбито. Бойові дії продовжуються в районах Кліщіївки та Андріївки.

На Покровському напрямку українські захисники вживають заходів щодо недопущення просування російських військ в глибину української території. Ворог продовжує спроби прориву нашої оборони у районах Новоолександрівки, Сокола, Новоселівки Першої і Яснобродівки. Ситуація під контролем Сил оборони України.

Ольга КУШНЕРИК

13 червня - свято Вознесіння Господнього, день, коли Ісус Христос вознісся на небо і сів "праворуч Отця". Свято належить до дванадцяти найбільших свят у церковному році.

1) Свято припадає на 40-й день після Великодня. Після свого воскресіння Христос перебував на землі ще 40 днів. Цікаво, що кожний рік свято завжди припадає на четвер.

2) Кажуть, що на Вознесіння найбільше до неба у Вишнівці - від слів "вишь", "вишній" - в розумінні "високий, піднебесний". Тут є один із найстаріших мурованих храмів Вознесіння Господнього. На церкві - пам'ятна таблиця з написом: "Вознесенська церква пам'ятка архітектури XVI ст. - 1530 р."

3) Церква Вознесіння Господнього у Чорткові - одна з найстаріших дерев'яних церков краю, витвір народної архітектури, унікальний зразок українського дерев'яного будівництва. Народні умільці спорудили (1630) цей храм без єдиного цвяха. Церква зазнала неодноразових руйнувань під час нападу на Чортків татар і турків. І в 1717 р. її відбудували. Тому саме цей рік вважають новою датою народження храму.

4) Храм Вознесіння у с. Жабиня,

що на Зборівщині, також унікальний, бо перебудований з давнього невеликого оборонного замку - порохівни і арсеналу зброї, спорудженого у 1579-1585 рр. Церковні джерела називають дату заснування храму - 1636 рік.

5) Є на Тернопільщині храми Вознесіння Господнього "мандрівниці", зокрема у с. Юськівці на Лановеччині стару дерев'яну церву (1620 р.) перевезли з Кременця, а у Курівцях, що на Зборівщині, за переказами, стару дерев'яну церкву купили і перевезли на початку 18 ст. із села поблизу Почаєва, у 1732-1733 рр. храм вже встановлений.

6) Збереглися різні традиції, пов'язані з цим святом. Подекуди випікали печиво "драбинки", яке символізувало, що Ісус Христос піднявся на небо, вірили, що так можна допомогти душам предків швидше піднятися на небо. Вважалося, що після Вознесіння Господнього озиме жито починає випускати колоски та замовкають зозулі.

7) У Святому Письмі йдеться, що встане Ісус Христос промовив своїм учням: "Мир вам!" Україна нині найбільше потребує миру. Багато віруючих вважають, що на Вознесіння "відкрите небо" і цього дня Господь чує всі прохання, тож прохаймо Господа про перемогу, мир та єдність для України! А для нас і наших близьких міцного здоров'я і щастя!

Де росте гігантська полуниця?

Цьогоріч пік смачного, ароматно-солодкого полуничного сезону настав трохи раніше. Цю ягоду вирощує чимало наших земляків на дачах, городах. Славу полуничного краю отримала Кременеччина. Особливо активно вирощують цю ягоду у селах біля Почаєва.

дні зібрав 30 кілограмів ягід. Думаю, причина такого врожаю - наші українські короземи".

Найбільшу за розміром полуницю чоловік вирішив зважити. Вага зафіксувала цифру - 214 грамів. Нею поєдували онуки Михайла Апостола. За словами керівниці Національного реєстру рекордів України Лани Ветрової, поки рекорду із вирощування найбільшої полуниці в Україні не встановили. Натомість жінка зазначила, що у світі полуницею-рекордсменкою вважають ягоду, яку виростили в Ізраїлі. Її вага була 290 грамів. Цю полуницю занесли до Книги рекордів Гіннеса.

"У нас є особлива категорія рекордів - "Жива природа", де фіксуємо вирощені дивовижного розміру рослини. До прикладу, вага найбільшої капустини - 14 кілограмів 20 грамів, в діаметрі вона мала більше метра. Найбільша ягода лохини заважила майже 9 грамів. Її діаметр - 30,5 міліметра. Найбільша цибулина вагою 1,8 кілограма мала в обхваті 53 сантиметри. Такі рекорди можливі лише тоді, коли до природи ставишся з любов'ю", - наголосила Лана Ветрова.

Галина САВЧУК

Ціни на хліб буде збільшено?

Про це заговорили як фахівці аграрного ринку, харчової і переробної галузей, так і пересічні українці. Очікується, що в найближчі місяці ціни на хліб можуть зрости на 10%, а в наступні місяці - ще на 20%.

Серед причин - відсутність світла, зерна потрібної якості, збільшення цін на електроенергію, мобілізація працівників, що печуть хліб, доставляють його в магазини тощо.

Днями, коли погасили масові відключення світла, можна було спостерігати, як на ринку в обласному центрі не працювало кілька точок з продажу хліба. Продавці розповідали, що пекарням треба було запускати генератори, що суттєво мало б вплинути на ціну готової продукції. Добробут більшості українських сімей

залежить від стабільності цін на товари щоденного вжитку. Проте нині ціни в Україні постійно змінюються. Дестабілізація ринків є наслідком розпочатої рф війни, яка триває. Отож, час від часу ті чи інші сектори вітчизняної економіки відчують брак сировини. У такі періоди вартість деяких товарів зростає. Зокрема, наразі спостерігається дефіцит зерна. Відповідно стрімко ростуть ціни на хліб.

Так, у період з початку квітня по травень торговельні мережі активно переглядали ціни на хліб. У цей час деякі сорти хліба додали в ціні 3-5 гривень. І це тільки початок зростання цін в Україні, і не лише на хліб.

За словами президента "Всеукраїнської асоціації пекарів", директора ТОВ "Київ Хліб" Юрія Дученка, на сьогодні більшості підприємств хлібної галузі присвоєно статус критичної інфраструктури, здавалося б, їм не мають вимикати електроенергію. Однак насправді це не так.

Причому нерідко вимикають без попередження, що є найбільш згубним для виробництва хліба.

"Хлібна галузь споживає не так багато електроенергії, а вимкнення поза графіком призводять до виробництва бракованої продукції, виходу з ладу обладнання. Не всі заводи мають можливість працювати на генераторах. А ті, які мають, повинні бути попереджені, щоб планово перевести виробництво на аварійну роботу на 2-3 години, не більше", - каже Юрій Дученко.

Через непрогнозовані вимкнення електроенергії чимало підприємств хлібної галузі вже втратили дороговартісне обладнання. І далеко не в усіх є кошти, щоб придбати нове. При цьому, якщо світло вимикають на 2 години, то графік випічки хліба зміщується на всі 8 годин.

Якщо в собівартості хліба електроенергія становить близько 50 копійок, то під час випікання на генера-

торі зростає втричі - до 1,50 гривні.

Підприємствам галузі терміново потрібна і грамотна система бронювання працівників. Багато підприємств змушені були змінити графіки роботи, а також скоротити обсяги та асортимент продукції. Ускладнює роботу хлібопекарів також відсутність в Україні зерна другого і третього класів.

В ситуацію мало б втрутитися профільне міністерство. Мінагрополітики потрібно провести спірну зустріч агропродуцентів, експортерів і хлібопекарів, на якій мають домовитися про обмеження на експорт продовольство зерно. Бо можна так продавати його, що залишити власний народ під час війни ні з чим. Слід пам'ятати, що нині і так чимало людей перебувають за межею бідності, втратили свої домівки, робочі місця, практично не зростають зарплати та пенсії, тому підняття цін на хліб є неприпустимим.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

12 червня - протягом дня хмарно, вранці місцями можливий невеликий дощ. Вітер південно-західний, 3-6 м/сек. Температура повітря вночі 14, вдень 15 градусів тепла. Атмосферний тиск 735-729 мм рт. ст. Схід сонця - 5.10, захід сонця - 21.24 Тривалість дня - 16.14.

13 червня - похмуро, невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 2-4 м/сек. Температура повітря вночі 12, вдень 14 градусів тепла. Атмосферний тиск 735 мм рт. ст. Схід сонця - 5.10, захід сонця - 21.25. Тривалість дня - 16.15.